

Bruxelles, 14.9.2016
COM(2016) 581 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR ȘI BANCA EUROPEANĂ DE
INVESTIȚII**

**Consolidarea investițiilor europene pentru locuri de muncă și creștere economică:
către a doua etapă a Fondului european pentru investiții strategice și un nou plan
european de investiții externe**

Pentru a impulsiona ocuparea forței de muncă și creșterea economică, atât în Europa, cât și în întreaga lume, sunt necesare investiții inteligente și sustenabile.

Începând din noiembrie 2014, Comisia a mobilizat importante resurse financiare aflate la dispoziția UE, într-un spirit novator care asigură un impact maxim al fondurilor publice și mobilizează investițiile private. Acțiunea sa politică s-a axat pe investițiile sustenabile, mai ales în infrastructură și în întreprinderile mici și mijlocii, realizate în principal printr-o utilizare mai eficientă a resurselor bugetare limitate de care dispune UE, în paralel cu măsuri de îmbunătățire a mediului general de afaceri.

Comisia continuă să promoveze noi modalități menite să valorifice la maximum fiecare euro din resursele publice, să mobilizeze sectorul privat și să producă rezultate concrete în economia reală.

În UE, această abordare oferă deja rezultate încurajatoare. Drept urmare, Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), element central al Planului de investiții pentru Europa, ar trebui să fie consolidat și extins, atât în timp, cât și în ceea ce privește capacitatea sa financiară.

În afara UE, această abordare nouă va fi utilă și pentru a răspunde multiplelor provocări atât din vecinătatea Uniunii, cât și din Africa. În acest context, dar și pentru a promova a durabilă, crearea de locuri de muncă și creșterea economică în țările partenere și a combate cauzele profunde ale migrației, Comisia prezintă astăzi un plan ambițios european de investiții externe (EIP).

I. Planul de investiții pentru Europa - FEIS 2.0

Planul de investiții pentru Europa s-a dovedit a fi un instrument util pentru obținerea de rezultate concrete și încurajarea unei creșteri durabile a investițiilor din Europa, care înregistrau niveluri scăzute în urma crizei financiare. Prin modul în care este constituită, garanția asigură un nivel optim de utilizare și mobilizare a resurselor publice limitate, pentru a produce rezultate concrete în materie de creare de locuri de muncă și creștere economică. Grupul Băncii Europene de Investiții (BEI) – în calitate de partener strategic al Comisiei pentru Planul de investiții pentru Europa – a mobilizat prin intermediul FEIS aproape 116 miliarde EUR în 26 de state membre, în curs de mai puțin de un an. În aceeași perioadă, peste 200 000 de IMM-uri beneficiaseră deja de FEIS¹. De la Finlanda la Grecia, de la Irlanda la Croația, de la proiecte industriale de vârf la modernizarea industriei agroalimentare realizată de IMM-uri și întreprinderi cu capitalizare medie din Europa, de la parcuri eoliene la introducerea unor noi tehnologii medicale, FEIS aduce o schimbare reală, venind în sprijinul proiectelor novatoare care contribuie la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică în comunitățile locale. Astfel, FEIS este esențial și pentru combaterea șomajului în rândul tinerilor².

¹ A se vedea Comunicarea Comisiei din 1 iunie 2016 „Europa investește din nou – Bilanțul Planului de investiții pentru Europa și etapele următoare”, COM(2016) 359 final.

² Regulamentul FEIS prevede trei evaluări: evaluarea Comisiei este publicată împreună cu propunerea privind FEIS 2.0, iar evaluarea BEI este programată în prezent pentru luna octombrie.

La 28 iunie 2016, Consiliul European a concluzionat că „Planul de investiții pentru Europa, în special Fondul european pentru investiții strategice (FEIS), a dat deja rezultate concrete și reprezintă un pas important pentru a contribui la mobilizarea investițiilor private, utilizând totodată în mod inteligent resurse bugetare limitate. Comisia intenționează să prezinte curând propuneri privind viitorul FEIS, care ar trebui examinate în regim de urgență de către Parlamentul European și Consiliu”³. Prin propunerea adoptată astăzi, Comisia a răspuns acestor priorități.

Comisia se angajează la dubleze FEIS, atât în ceea ce privește durata, cât și capacitatea financiară. FEIS a fost instituit pentru o perioadă inițială de trei ani, cu scopul de a mobiliza investiții strategice în valoare de cel puțin 315 miliarde EUR. Având în vedere succesul său, Comisia a hotărât să prezinte un regulament de modificare, care prelungește durata FEIS și îi sporește capacitatea de acțiune. De asemenea, în acest mod se vor evita orice perturbări în ceea ce privește finanțarea, iar promotorii vor primi asigurarea că pot continua să elaboreze proiecte care să fie prezentate după expirarea perioadei de investiție inițială. Prelungirea legală prezentată astăzi acoperă perioada cadrului financiar multianual actual și ar trebui să genereze investiții în valoare totală de cel puțin o jumătate de bilion de euro până în 2020. Pentru a consolida și mai mult capacitatea de acțiune a FEIS și a reuși să dubleze obiectivul de investiții, Comisia invită statele membre să contribuie, de asemenea, în mod prioritar. Pentru perioada de după 2020, Comisia intenționează să prezinte propunerile necesare pentru ca investițiile strategice să se mențină la un nivel sustenabil.

Propunerea de astăzi include următoarele elemente principale:

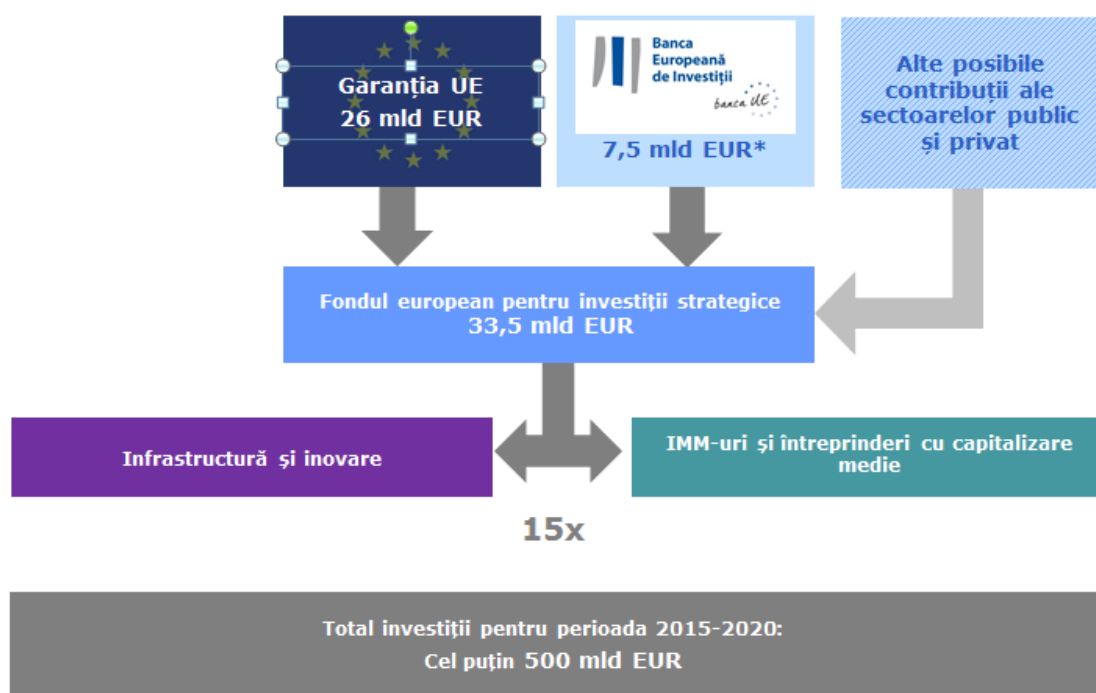
FEIS 2.0 – Prelungire, creșterea capacității de acțiune și consolidarea aditionalității (primul pilon):

Pe lângă prelungirea în timp și sporirea capacității de acțiune, propunerea legislativă de astăzi consolidează aditionalitatea, axându-se pe disfuncționalitățile pieței și pe situațiile de investiții sub nivelul optim, pentru a asigura un nivel mai ridicat de atragere de capital din sectorul privat. Pentru ca impactul inițiativei să fie maxim, FEIS ar trebui să se concentreze în continuare în primul rând pe calitatea proiectelor de investiții (cele care conduc la creșterea productivității și a competitivității), pe lângă creșterea volumului investițiilor. Având în vedere importanța lor pentru piața unică, proiectele de infrastructură transfrontaliere, inclusiv serviciile conexe, au fost identificate în mod expres ca proiecte ce oferă aditionalitate. În plus, în viitor FEIS se va concentra și mai mult asupra investițiilor durabile în toate sectoarele, pentru a realiza într-o măsură și mai mare obiectivele Acordului de la Paris privind schimbările climatice (COP21) și a contribui la tranziția către o economie eficientă din punctul de

Evaluarea independentă, care urmează să fie realizată de experți externi, va fi disponibilă în luna noiembrie.

³ EUCO 26/16.

vedere al utilizării resurselor, circulară și fără emisii de dioxid de carbon⁴, în conformitate cu Agenda 2030 și obiectivele de dezvoltare durabilă. De asemenea, se propune să se direcționeze o parte mai mare din finanțare către IMM-uri, dat fiind că absorbția pe piață a fost deosebit de rapidă în cadrul componentei destinate IMM-urilor, unde rezultatele FEIS depășesc cu mult așteptările. În cele din urmă, a fost conceput un set de noi instrumente financiare, care pun în comun resurse din cadrul Programului pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială („EaSI”) și al FEIS, cu scopul de a întări sprijinul acordat antreprenoriatului social și microfinanțării⁵.



Unul dintre obiectivele importante ale FEIS 2.0 îl constituie îmbunătățirea acoperirii geografice a FEIS și creșterea ratei de absorbție în regiunile mai puțin dezvoltate și regiunile de tranziție. În această privință, combinarea FEIS cu alte surse de finanțare din partea Uniunii, inclusiv fondurile structurale și de investiții

⁴ În ceea ce privește proiectele din sectorul energetic și din cel al transporturilor, Comisia propune ca FEIS să se axeze și mai mult pe prioritățile politice ale UE, astfel cum sunt definite în Mecanismul pentru interconectarea Europei (MCE) și în orientările privind Rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T). În plus, Comisia recunoaște importanța utilizării unei părți din bugetul UE, cum ar fi cea disponibilă în cadrul MCE, sub formă de granturi în combinație cu FEIS. Utilizarea combinată a granturilor și a FEIS va permite ca proiectele să devină viabile din punct de vedere economic și financiar, crescând astfel valoarea adăugată a cheltuielilor Uniunii prin atragerea de resurse suplimentare din partea investitorilor privați.

⁵ Datorită acestei măsuri, este de așteptat ca valoarea totală a instrumentelor financiare destinate sprijinirii întreprinderilor sociale și a microfinanțării să depășească 1 miliard de euro, față de cele 193 de milioane EUR alocate inițial în cadrul celei de a treia axe a EaSI. Se estimează că va fi mobilizată o finanțare globală de aproape 3 miliarde EUR, inclusiv din sectorul privat, la nivelul beneficiarului final.

europene (fondurile ESI), constituie un element-cheie⁶. Astăzi, Comisia a adoptat o propunere de simplificare a Regulamentului privind dispozițiile comune, pentru a facilita această combinare. În plus, platforma europeană de consiliere în materie de investiții va fi consolidată la nivel regional și local, astfel încât să contribuie în mod activ la diversificarea sectorială și geografică a FEIS.

Se propune, de asemenea, să se îmbunătățească transparența în ceea ce privește deciziile de investiții și procedurile de guvernanță. În deciziile sale, care sunt făcute publice, Comitetul de investiții va trebui să explice mai în detaliu motivele pentru care consideră că o anumită operațiune ar trebui să beneficieze de garanția UE, în special în ceea ce privește adăitionalitatea. În plus, tabloul de bord al indicatorilor va fi publicat de îndată ce este semnată o operațiune în baza garanției UE. Propunerea prevede, de asemenea, că BEI și Fondul European de Investiții (FEI) au obligația de a informa beneficiarii finali, inclusiv IMM-urile, cu privire la existența sprijinului FEIS.

Consolidarea asistenței tehnice (al doilea pilon):

Asistența tehnică va fi furnizată prin intermediul Platformei europene de consiliere în materie de investiții, mai aproape de teren, prin acorduri cu actorii relevanți de la nivel local. De asemenea, o asistență tehnică mai precis orientată și mai personalizată va fi disponibilă pentru proiectele care implică mai multe state membre, pentru cele care contribuie la atingerea obiectivelor COP 21 și pentru combinarea FEIS cu alte surse de finanțare din partea Uniunii, cum ar fi fondurile structurale și de investiții europene, Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei. În acest context, propunerea FEIS 2.0 prevede, de asemenea, că platforma ar trebui să contribuie în mod activ la obiectivul diversificării sectoriale și geografice a FEIS, sprijinind eforturile depuse de BEI pentru a iniția noi proiecte pe teren, acolo unde este necesar.

Comisia va analiza, în acest context, posibilitatea de a identifica emisari care să se ocupe în mod exclusiv de investițiile europene în cadrul reprezentanțelor sale din statele membre. Aceștia ar urma să concluzioneze cu serviciile relevante ale Comisiei, în cadrul unei echipe unice însărcinate cu politica de investiții.

Înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor și aprofundarea în continuare a pieței unice (al treilea pilon):

Mediul general de afaceri este un element important în ceea ce privește promovarea investițiilor durabile. Unele dintre eforturile de îmbunătățire a acestuia trebuie să fie depuse la nivel național; alte provocări pot fi abordate în mod util **la nivel european**. În cadrul eforturilor depuse pentru a îmbunătăți mediul de investiții din Europa, Comisia a prezentat deja inițiative concrete menite să contribuie la sprijinirea investițiilor și la facilitarea finanțării economiei reale, cum ar fi reducerea cerințelor de capital pentru companiile de asigurare și de reasigurare în cazul investițiilor în infrastructuri și adoptarea de orientări practice privind aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat în contextul finanțării publice a infrastructurilor. În plus, strategiile privind uniunea energetică, uniunea piețelor de capital, piața unică și piața

⁶ Comisia a publicat deja orientări concrete cu privire la această chestiune (http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/efsi_esif_compl_en.pdf) și va continua să simplifice și mai mult cadrul general pentru dezvoltarea unor astfel de combinații.

unică digitală, precum și pachetul privind economia circulară și acordurile comerciale și de investiții internaționale cuprind, fără excepție, măsuri specifice care vor elimina obstacolele, vor promova inovarea și vor consolida în continuare mediul de investiții, de îndată ce vor fi puse în aplicare integral. De exemplu, uniunea energetică va contribui la creșterea securității *ex ante* privind contabilitatea publică pentru anumite sectoare, cum ar fi cel al eficienței energetice. Eurostat a continuat să elaboreze și să clarifice normele contabilității publice relevante (SEC 2010), în special în domeniul parteneriatelor de tip public-privat (PPP). La 29 septembrie 2016 va fi publicat un ghid privind tratamentul statistic al PPP-urilor, elaborat în cooperare cu BEI și adresat în principal părților interesate private. Această publicare va fi urmată de o campanie de sensibilizare activă. În plus, după cum s-a evidențiat în comunicarea de la 1 iunie, Eurostat monitorizează îndeaproape impactul normelor de contabilitate publică asupra creării de PPP în diferite sectoare și va lua măsuri suplimentare, dacă este cazul.

Uniunea piețelor de capital⁷ va contribui la eliminarea obstacolelor financiare din calea investițiilor. În acest scop, sunt în studiu noi modificări ale Directivei Solvabilitate II în ceea ce privește investițiile asigurătorilor în societățile a căror activitate se bazează pe active de infrastructură și cadrul de reglementare privind capitalul de risc. De asemenea, în cadrul viitoarei revizuirii a legislației bancare care va fi adoptată înainte de sfârșitul anului, Comisia va propune reducerea cerințelor de capital care se aplică băncilor în cazul în care investesc în active de infrastructură. De o importanță esențială pentru deblocarea întregului potențial investițional în Europa sunt și inițiativele menite să consolideze în continuare piața unică a bunurilor și a serviciilor. Strategia privind piața unică va contribui la crearea de noi oportunități de afaceri și la eliminarea barierelor administrative și de reglementare existente, în special pentru prestatorii de servicii care doresc să își extindă activitatea în întreaga Europă. În prezent, sunt în curs de pregătire propuneri concrete legate de asigurarea aplicării normelor privind piața unică și măsuri în domeniul serviciilor pentru întreprinderi, al restructurării întreprinderilor și al insolvenței, precum și măsuri vizând crearea unui sistem TVA simplu, modern și invulnerabil la fraude. Strategia privind piața unică digitală va spori securitatea în materie de reglementare în sectorul digital. Comisia efectuează analize în vederea elaborării unui cadru unic de autorizare la nivelul UE, care s-ar aplica în mod direct marilor proiecte cu o dimensiune transfrontalieră sau platformelor de investiții majore care implică o cofinanțare națională.

Statele membre ar trebui să își intensifice eforturile de punere în aplicare a reformelor necesare menite să elimine obstacolele din calea investițiilor identificate în cadrul semestrului european. Aceasta se referă la chestiuni precum insolvența, achizițiile publice, sistemele judiciare și eficiența administrației publice sau a reglementărilor sectoriale. Aceste reforme identificate în recomandările specifice fiecărei țări sunt o condiție necesară pentru a menține și a crește nivelurile investițiilor în statele membre, ținând seama de specificul național. Recomandările privind reformele în domeniul investițiilor vor fi discutate la toamnă, în cadrul diferitelor formațiuni ale Consiliului. De asemenea, în acest context și în pregătirea semestrului european 2017,

⁷ A se vedea comunicarea adoptată astăzi „Uniunea piețelor de capital – Accelerarea reformei”, COM(2016) 601.

Comisia va actualiza evaluările privind provocările la adresa mediilor de investiții din statele membre, care vor fi publicate din nou împreună cu analiza anuală a creșterii.

II. Planul european de investiții externe

Investițiile reprezintă, de asemenea, un factor esențial pentru transformarea politicii de dezvoltare și a asistenței, astfel încât să sprijine mai bine realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și să răspundă provocărilor multiple cu care se confruntă atât în vecinătatea UE, cât și în Africa. Investițiile inteligente și sustenabile pot juca un rol esențial în stimularea creării de locuri de muncă și a creșterii economice în țările în curs de dezvoltare, aducând mai multă stabilitate și îmbunătățind condițiile de pe teren în țările fragile afectate de conflicte.

La 28 iunie 2016, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei privind un nou cadru de parteneriat cu țările terțe⁸. Acest cadru se bazează pe premisa că abordarea provocării reprezentate de migrație necesită un efort comun, pe deplin integrat în relația generală a UE cu țările partenere și sprijinit de toate politicile și instrumentele relevante ale UE. Pentru a se soluționa problema fluxurilor de migrație, sunt în curs de elaborare convenții cu țările partenere prin care se urmărește realizarea obiectivelor pe termen scurt privind salvarea de vieți pe mare, mărirea ratei returnărilor și crearea condițiilor necesare pentru ca migranții și refugiații să rămână mai aproape de țările lor de origine.

Este necesară o abordare nouă care să vizeze factorii ce constituie cauzele profunde ale migrației și să sprijine eforturile depuse de parteneri pentru a gestiona consecințele migrației, atât în Africa, cât și în vecinătatea UE, prin finanțarea investițiilor și eliminarea barierelor din calea investițiilor private. În 2015, peste 60 de milioane de oameni și-au părăsit locurile de origine în căutarea unei vieți mai bune, fie pentru că încercau să se refugieze din calea conflictelor și a războaielor, fie pentru că oportunitățile economice din propria țară erau limitate. Țările nord-africane și din Orientul Mijlociu au găzduit aproximativ 40 % din toate persoanele strămutate la nivel mondial, alte 30 % fiind găzduite de Africa Subsahariană. Combinația dintre numărul mare de persoane strămutate și slabele perspective economice reprezintă o provocare comună pentru UE și țările sale partenere.

Politicile externe ale Uniunii, în special cea de dezvoltare și cea de vecinătate, încearcă să promoveze valorile și interesele Uniunii, inclusiv prin promovarea prosperității. Creșterea economică este o condiție prealabilă pentru dezvoltarea durabilă, dar în țările în curs de dezvoltare aceasta înregistrează cel mai scăzut nivel din 2003 până în prezent. Instabilitatea și conflictele din Africa și din vecinătatea UE au fost agravate de criza economică mondială, ducând la creșterea nivelului global de îndatorare. Întreprinderile se confruntă cu crize ale creditelor, care reduc accesul la finanțare pentru realizarea investițiilor extrem de necesare. Exploatarea nesustenabilă a resurselor naturale privează deseori țările în curs de dezvoltare de surse potențiale de creștere economică.

⁸ EUCO 26/16.

În ceea ce privește investițiile străine directe (ISD) în țările în curs de dezvoltare, numai 6 % sunt realizate în țări fragile⁹, unde investițiile pe cap de locuitor înregistrează, din acest motiv, un nivel de aproape cinci ori mai scăzut decât în celelalte țări în curs de dezvoltare. De asemenea, costul necesar pentru înființarea unei întreprinderi este de aproape trei ori mai mare în țările fragile decât în restul țărilor în curs de dezvoltare. Africa se confruntă cu o încetinire a creșterii economice, care a scăzut la niveluri ce nu mai fuseseră înregistrate de multă vreme, în pofida creșterii demografice continue. Această tendință, la care se adaugă importante probleme de securitate, agravează sărăcia, frânează dezvoltarea durabilă și conduce la apariția unor condiții economice și sociale care constituie adesea una dintre cauzele profunde ale migrației.

Plasarea unui accent mai puternic pe investiții reprezintă, de asemenea, un element-cheie al Agendei ONU 2030, al obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD)¹⁰ și al Agendei pentru acțiune de la Addis Abeba privind finanțarea pentru dezvoltare. Deși asistența oficială pentru dezvoltare rămâne esențială pentru sprijinirea eforturilor depuse de țările cele mai sărace și de cele fragile pentru a combate sărăcia și a crea o dezvoltare durabilă, un rol din ce în ce mai important este jucat de alte mijloace de finanțare a țărilor noastre partenere, printre care investițiile, comerțul, mobilizarea resurselor interne și buna guvernare. Pe plan economic, este necesară o nouă abordare care să constea în atragerea de investiții îndeosebi din sectorul privat, astfel încât să se genereze investiții la scara necesară pentru a răspunde provocărilor economice, sociale și de mediu. Angajamentele asumate la Addis Abeba de comunitatea internațională¹¹, inclusiv de Uniune și de statele sale membre, urmăresc să încurajeze o prosperitate economică favorabilă incluziunii pentru a îmbunătăți bunăstarea oamenilor, protejând în același timp mediul înconjurător. În cadrul acestui proces¹², este esențial să se promoveze un acces stabil și abordabil la finanțare.

Această nouă abordare precis orientată va contribui la sprijinirea dezvoltării durabile în țările partenere, care, la rândul lor, vor deveni piețele de creștere din viitor. De asemenea, va crea noi oportunități pentru întreprinderile private prin intermediul comerțului și al investițiilor, inclusiv dinspre Europa, sprijinind astfel diplomația economică europeană și contribuind la creșterea economică a UE. Această abordare va sprijini punerea în aplicare a noului parteneriat-cadru pe care UE l-a propus țărilor partenere.

Pentru a realiza aceste obiective, care sunt pe deplin conforme cu strategia globală a UE în domeniul politicii externe și de securitate¹³ și cu Politica europeană de

⁹ În 2012, această cifră a fost de 38,7 miliarde USD, conform raportului OCDE (2015) „States of Fragility” (State în situație de fragilitate 2015).

¹⁰ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

¹¹ Agenda pentru acțiune de la Addis Abeba privind finanțarea pentru dezvoltare.

¹² Acest proces presupune mobilizarea resurselor interne, asistența oficială pentru dezvoltare, precum și mobilizarea investițiilor prin stabilirea de cadre de reglementare care oferă stimulentele adecvate.

¹³ Disponibilă la adresa: http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/eugs_review_web.pdf

vecinătate revizuită¹⁴, **Comisia prezintă pentru prima dată un plan ambițios, destinat inițial Africii și țărilor din vecinătatea UE.** Acest plan va reprezenta, de asemenea, o contribuție importantă pe care UE o va prezenta partenerilor săi cu ocazia următoarei Adunări Generale a ONU de la New York, care își va concentra dezbaterile asupra partajării la nivel mondial a responsabilității legate de abordarea tendințelor pe termen lung în materie de migrație.

Pachetul de măsuri al Planului de investiții externe (PIE)

Pachetul de măsuri PIE adoptat astăzi de Comisie cuprinde următoarele elemente:

1. Propunerea de regulament privind Fondul european de dezvoltare durabilă (FEDD) și de instituire a garanției FED și a Fondului de garantare FEDD;
2. Raportul Comisiei privind evaluarea la jumătatea perioadei a aplicării Deciziei nr. 466/2014/UE în ceea ce privește garanția UE acordată BEI pentru pierderile rezultate din operațiuni de finanțare care sprijină proiecte de investiții în afara Uniunii;
3. Propunerea Comisiei de decizie a Parlamentului European și a Consiliului de acordare a unei garanții a UE Băncii Europene de Investiții pentru pierderile rezultate din operațiuni de finanțare care sprijină proiecte de investiții în afara Uniunii;
4. Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu referitor la activitatea externă a BEI din 2015 care a beneficiat de garanția bugetară a UE;
5. Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 480/2009 al Consiliului privind constituirea Fondului de garantare pentru acțiuni externe;
6. Proiectul de decizie a Comisiei privind măsura individuală intitulată „Crearea platformei de investiții pentru Africa” și de abrogare a Deciziei C(2015)5210;
7. Proiectul de decizie a Comisiei privind „Platforma de investiții pentru Politica de vecinătate”, de modificare a Deciziei C(2016)3436 a Comisiei privind Facilitatea de investiții pentru vecinătate în cadrul Instrumentului european de vecinătate; și
8. Proiectul de decizie a Comisiei privind măsura individuală pentru o contribuție la Fondul de garantare FEDD care urmează să fie finanțată din cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare.

¹⁴ Comunicarea comună „Revizuirea politicii europene de vecinătate” din 18 noiembrie 2015, JOIN(2015) 50 final.

Principalele elemente ale Planului european de investiții externe

PIE asigură o abordare europeană coerentă a investițiilor realizate în afara UE, prin combinarea instrumentelor existente cu trei elemente novatoare importante. În primul rând, regroupează într-un singur plan coerent mai multe acțiuni care promovează un mediu de afaceri mai bun și un mediu de politici mai amplu în țările partenere în ceea ce privește accesul la finanțare și dezvoltarea unor proiecte viabile din punct de vedere economic. În al doilea rând, creează un ghișeu unic pentru cererile de finanțare pentru investiții, asigurând astfel eficiența instituțiilor financiare publice și a sectorului privat, precum și exercitarea, de către acestea, a efectului de levier. În al treilea rând, răspunde, prin intermediul unui nou mecanism de garantare, unor nevoi specifice în materie de investiții private în medii cu riscuri mai ridicate.

PIE constituie o nouă abordare a modului în care UE sprijină dezvoltarea durabilă și identifică, pregătește și oferă sprijin pentru realizarea de proiecte de investiții în țări din afara Europei. Planul oferă un cadru integrat în vederea unui parteneriat care să permită deplina cooperare între UE, statele membre, instituțiile financiare internaționale, alți donatori, autoritățile publice și sectorul privat. Acesta va îmbunătăți modul în care sunt utilizate fondurile publice limitate și modul în care autoritățile publice și investitorii privați cooperează cu privire la proiectele de investiții¹⁵. De asemenea, va sprijini reformele necesare pentru combaterea corupției, îmbunătățirea guvernantei economice și a mediului de afaceri local, în deplină cooperare cu țările partenere în cauză.

Planul vizează impulsionearea investițiilor și a creării de locuri de muncă în Africa și în vecinătatea UE, prin atragerea finanțării, în special din partea sectorului privat. Acesta se bazează pe experiența dobândită datorită FEIS și beneficiază de expertiza de care dispun Comisia, BEI și alte instituții cu facilități de investiții pentru țările în curs de dezvoltare.

Planul va susține și va completa instrumentele existente de cooperare internațională și de dezvoltare. Acesta va completa în special proiectele desfășurate cu țări partenere în cadrul Fondului fiduciar al UE de urgență pentru Africa¹⁶ și al Fondul fiduciar regional al UE ca răspuns la criza siriană¹⁷, în vederea atingerii obiectivelor pe termen scurt urmărite de cadrul de parteneriat. Acest lucru va fi realizat prin consolidarea strategiilor de dezvoltare pe termen mai lung care oferă oportunități economice reale pentru populația locală și migranții reintegrați, combătând astfel cauzele profunde ale migrației. Planul va constitui astfel un instrument esențial pentru realizarea ODD și pentru mobilizarea de resurse suplimentare pentru dezvoltare, în conformitate cu Agenda pentru acțiune de la Addis Abeba privind finanțarea pentru dezvoltare. În vecinătatea UE, acesta va promova dezvoltarea economică pentru a asigura în mod treptat stabilizarea situației și tranziția

¹⁵ Pentru a contribui și într-un alt mod la abordarea europeană coordonată a migrației la care se face apel în comunicarea din 7 iunie și a veni în completarea Planului de investiții externe, Comisia va analiza posibilitatea ca UE să devină acționar al Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei.

¹⁶ C(2015) 7293 final din 20 octombrie 2015.

¹⁷ C(2014) 9615 final din 10 decembrie 2014.

de la măsuri de urgență la răspunsuri structurale. Posibilitatea de a orienta investițiile realizate în cadrul planului în direcția energiei sustenabile și din surse regenerabile va contribui, de asemenea, la punerea în aplicare a COP 21.

Planul cuprinde trei părți esențiale în vederea realizării obiectivului său fundamental, care constă în crearea de locuri de muncă și a unei creșteri economice durabile:

- (i) mobilizarea investițiilor;
- (ii) intensificarea asistenței tehnice; și
- (iii) sprijinirea reformelor economice și structurale în vederea îmbunătățirii mediului de afaceri și a mediului general de politici.

Aceste priorități sunt inspirate de principiile esențiale ale Planului de investiții pentru Europa și se bazează pe experiența dobândită datorită acestuia. Reformele structurale și instituționale și îmbunătățirea mediului general de afaceri sunt esențiale pentru a susține o creștere economică durabilă pe termen lung. În lipsa acestora, impactul investițiilor ar putea fi de scurtă durată.

Intensificarea într-un mod eficace a investițiilor în țările partenere necesită o analiză specifică și răspunsuri adaptate. Acest lucru este valabil mai ales în țările partenere afectate de situații de fragilitate și conflicte și care au de suferit de pe urma emigrației importante și a instituțiilor publice slabe. În acest scop, în cadrul planului vor fi prevăzute „componente de investiții” specifice.

1. Mobilizarea investițiilor

Comisia propune crearea de noi oportunități de investiții în țările partenere prin mobilizarea resurselor existente ale UE într-un mod similar cu Planul de investiții pentru Europa și FEIS. Elementul central al PIE constă în crearea unui nou **Fond european de dezvoltare durabilă (FEDD)**¹⁸. FEDD va fi compus din platforme regionale de investiții, care vor combina finanțarea furnizată prin facilitățile de finanțare mixtă existente¹⁹ cu garanția FEDD constituită din resurse provenite din bugetul UE și din cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare²⁰. Structura de guvernare a FEDD va asigura coordonarea strânsă cu acțiunile întreprinse în temeiul mandatului BEI de acordare a împrumuturilor externe, a cărui extindere a fost propusă, inclusiv în temeiul noii inițiative a BEI privind reziliența și al Facilității de investiții pentru țările ACP.

¹⁸ Propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare durabilă (FEDD) și de instituire a garanției FED și a Fondului de garantare FEDD, COM(2016) 586.

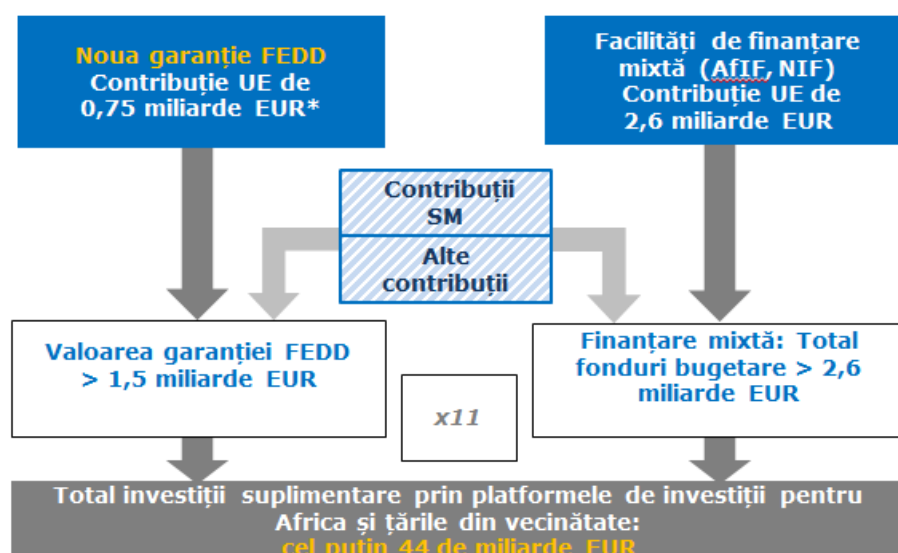
¹⁹ Pentru Africa, a se vedea Decizia C(2015)5210 a Comisiei, iar pentru țările din vecinătatea UE, Decizia de punere în aplicare C(2016) 3436 a Comisiei.

²⁰ Acord intern între reprezentanții guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene, reuniți în cadrul Consiliului, privind finanțarea ajutoarelor Uniunii Europene în baza cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu Acordul de parteneriat ACP-UE, și privind alocarea de asistență financiară pentru țările și teritoriile de peste mări cărora li se aplică partea a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 210, 6.8.2013, p. 1).

Se preconizează că FEDD va atrage investiții publice și private suplimentare, prin mobilizarea unor investiții în valoare totală de până la 44 de miliarde EUR, pe baza unei contribuții de 3,35 miliarde EUR din bugetul UE și din Fondul european de dezvoltare. Pentru a consolida și mai mult capacitatea de acțiune și eficiența noului fond, Comisia invită statele membre și alți parteneri să furnizeze echivalentul acestor contribuții ale UE. În cazul în care contribuția statelor membre va fi echivalentă cu garanția UE, cu flexibilitățile descrise mai jos, cuantumul total al investițiilor suplimentare ar putea fi de 62 miliarde de euro. În cazul contribuția statele membre va fi echivalentă, de asemenea, cu contribuția la finanțarea mixtă, cuantumul investițiilor ar putea ajunge la 88 de miliarde EUR.

NOUL CADRU DE PARTENERIAT – PLANUL DE INVESTIȚII EXTERNE

Fondul european pentru dezvoltare durabilă (FEDD)



* Plus o datorie contingentă de 0,75 miliarde EUR.

1.1 Cum va funcționa PIE?

Combinarea mecanismelor existente de finanțare mixtă, deja consacrate, cu o nouă garanție, suplimentară, și integrarea lor într-un singur cadru coerent, va crea un „ghişeu unic” pentru investitorii publici și privați. Astfel, partenerii vor putea găsi rapid produsele cele mai adecvate și se vor putea asigura că proiectele se concretizează sub forme care creează locuri de muncă și contribuie la dezvoltarea durabilă.

Primele două platforme regionale de investiții vor acoperi Africa și țările din vecinătatea UE (sud și est), existând posibilitatea de a extinde sfera de acoperire la

alte regiuni, într-o etapă ulterioară. Noile platforme vor combina facilitățile de finanțare mixtă existente (și anume Facilitatea de investiții pentru Africa și Facilitatea de investiții pentru vecinătate), vor urmări obiective redefinite și vor îndeplini sarcini noi. Garanția FEDD va contribui la creșterea creditelor și a efectului de levier, ceea ce va fi în avantajul beneficiarilor finali și al proiectelor finale. Noua abordare va permite o partajare a riscurilor cu alți investitori, în special actorii privați, orientată către investiții. Această abordare va permite atragerea de investiții private prin eliminarea principalilor factori care o împiedică în prezent.

Proiectele specifice vor fi convenite de comun acord de către toate părțile interesate, în cadrul unui proces rapid. Deși țările din Africa și cele din vecinătatea UE se confruntă în numeroase cazuri cu provocări comune, este necesar să se țină seama de condițiile regionale sau sectoriale specifice. Astfel, va fi esențial să se asigure un grad ridicat de implicare și responsabilizare a țărilor partenere în toate etapele elaborării și punerii în aplicare a proiectelor. Instituțiile financiare care desfășoară deja activități în regiunile respective vor fi invitate să își prezinte propriile propuneri pentru a beneficia de noua garanție. Pe lângă faptul că este una dintre principalele instituții financiare care pun în aplicare proiectele, BEI va exercita un rol consultativ pentru a crește și mai mult calitatea și impactul strategiei de investiții. Vor fi vizate sectoarele socioeconomice și în special infrastructura, inclusiv energia, apa, transporturile, tehnologia informației și comunicațiilor, mediul și infrastructura socială, precum și investițiile în capitalul uman și accesul la finanțare pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii, cu un accent deosebit pe crearea de locuri de muncă, inclusiv pentru tineri și femei.

BEI, care este partenerul strategic al UE pentru investiții, va sprijini această inițiativă a UE prin finanțarea unor investiții eligibile în cadrul FEDD și catalizarea altor surse de finanțare, în special din partea sectorului privat.

1.2. Creșterea impactului

După cum este cazul FEIS și al mai multor instrumente financiare sprijinite prin facilitățile de finanțare mixtă utilizate de UE începând din 2007, noua garanție FEDD va mobiliza investiții suplimentare, în special de la investitori privați. Investițiile vor viza anumite regiuni, țări sau sectoare de activitate, prin crearea unor „componente de investiții” de către Comisie. Garanția va fi acordată contrapărților eligibile (instituții financiare sau investitori din sectorul privat) prin intermediul unor acorduri de garantare care pun în aplicare componentele de investiții. La rândul lor, aceste contrapărți vor furniza sprijin (prin împrumuturi, garanții, capital propriu sau produse similare) portofoliilor de proiecte de investiții selectate și se vor asigura că acoperirea garanției UE este transmisă către beneficiarii finali. Pe baza unor estimări prudente, Comisia preconizează că fiecare euro garantat va mobiliza în total investiții în valoare de peste zece euro.

Comisia propune un sistem novator, prin care garanția de 1,5 miliarde EUR acoperită de bugetul UE ar urma să fie susținută de un fond de garantare provizionat cu 750 de milioane EUR²¹, pentru a crește la maximum impactul noii garanții FEDD și a atinge masa critică necesară pentru a oferi rezultate corespunzătoare nevoile identificate. Impactul noii

²¹ Ce provin atât din bugetul Uniunii, cât și din cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare. În plus, va exista o datorie contingentă de 0,75 miliarde EUR.

garanții FEDD va fi consolidat în mod semnificativ dacă statele membre vor decide să furnizeze o contribuție suplimentară de cel puțin 750 de milioane EUR sub forma unei **garanții care suportă a doua pierdere**, ce ar urma să fie solicitată numai în scenariul improbabil în care pierderile depășesc 1,5 miliarde EUR. Statele membre contribuitoare nu ar suporta nicio datorie contingentă care depășește cuantumul garanției pe care au acordat-o. Statele membre vor putea contribui, de asemenea, în numerar. Este important de notat că, în contextul evaluării finanțelor publice în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, Comisia va adopta o poziție favorabilă față de contribuțiile statelor membre la fond, după cum a procedat și în cazul FEIS²². În cazul contribuțiilor în numerar ale statelor membre, acestea ar trebui, în principiu, să îndeplinească criteriile pentru a fi considerate măsuri cu caracter excepțional; în principiu, o garanție acordată de un stat membru nu ar trebui să aibă un impact asupra deficitului public, cu excepția cazului în care este executată²³.

În plus, statele membre care contribuie la consolidarea garanției FEDD ar urma să aibă posibilitatea să își aloce contribuțiile pentru anumite scopuri. Acest lucru poate fi realizat pe regiune sau pe sector, contribuind la alinierea obiectivului asigurării unui impact maxim al Planului de investiții externe cu prioritățile statelor membre.

1.3 Cine decide?

Comisia va primi consiliere din partea unui consiliu strategic și a două consilii operaționale, câte unul pentru fiecare platformă de investiții regionale. Comisia va gestiona Secretariatul FEDD, care va asigura îndeplinirea tuturor sarcinilor și funcțiilor necesare pentru îndeplinirea obiectivelor PIE. Consiliul strategic, prezidat în comun de reprezentanți ai Comisiei și ai Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și compus din reprezentanți ai statelor membre și ai BEI, va oferi orientări strategice și va ajuta Comisia să stabilească obiective de investiții globale în ceea ce privește utilizarea garanției FEDD, asigurând coordonarea și coerența între platformele regionale de investiții și mandatul de acordare a împrumuturilor externe, inițiativa privind reziliența și Facilitatea de investiții pentru țările ACP gestionată de BEI. BEI va contribui în mod activ acordând consiliere Comisiei în ceea ce privește gestionarea operațională a garanției.

Fiecare proiect va fi supus unei evaluări tehnice solide și obligației de diligență și va fi executat rapid. Atractivitatea financiară și riscul proiectelor vor fi evaluate de către contrapărțile eligibile și verificate de către experți independenți pentru a garanta credibilitatea față de sectorul privat, înainte ca propunerile de investiții să fie aprobate

²² A se vedea Comunicarea Comisiei intitulată „Utilizarea optimă a flexibilității în cadrul normelor prevăzute de Pactul de stabilitate și de creștere” din 13 ianuarie 2015, COM(2015) 12.

²³ Contribuțiile în numerar ar trebui, în principiu, să îndeplinească criteriile pentru a fi considerate măsuri cu caracter excepțional, care nu au impact asupra poziției bugetare subiacente la evaluarea, în temeiul Pactului de stabilitate și de creștere, a ajustării bugetare necesare. În principiu, o garanție națională nu ar urma să aibă impact asupra deficitului public, deoarece nu necesită nicio plată în avans în numerar, și nici asupra datoriei publice, cu excepția cazului în care garanția este executată. În practică, evaluarea modului în care o anumită garanție ar afecta deficitul sau datoria statului membru în cauză urmează să fie realizată de către organismul statistic competent.

de Comisie. Modalitățile practice detaliate privind modul de punere în aplicare a garanției vor fi decise pentru fiecare componentă de investiții.

2. Intensificarea asistenței tehnice cu țările partenere

Pentru a se mobiliza mai multe investiții trebuie elaborate proiecte solide din punct de vedere financiar, atractive și mature. În contextul PIE, Comisia a pus la dispoziție resurse importante pentru asistența tehnică, cu scopul de a ajuta țările partenere să atragă investiții prin elaborarea unui număr mai mare de proiecte eligibile pentru finanțare și prin informarea comunității internaționale a investitorilor în legătură cu aceste proiecte. Comisia se va baza pe propria experiență a UE dobândită în cadrul Planului de investiții pentru Europa, în special în ceea ce privește dezvoltarea Platformei europene de consiliere în materie de investiții și a Portalului european de proiecte de investiții.

Asistența tehnică va pune accentul pe o mai bună pregătire și promovare a proiectelor, astfel încât acestea să atragă mai multe investiții, prin intermediul unor pachete financiare pentru asistența tehnică prevăzute în cadrul platformelor regionale de investiții FEDD. Asistența tehnică pentru dezvoltarea sectorului privat care este deja disponibilă în țările partenere prin intermediul unor programe UE tematice dedicate naționale și regionale va fi reorientată astfel încât să contribuie la obiectivele generale ale PIE și, în special, să atragă investiții sustenabile.

Vizibilitatea și accesibilitatea oportunităților de finanțare și asistenței tehnice oferite de UE ar urma să fie asigurată prin intermediul unui portal internet consacrat proiectelor.

În plus, Comisia va continua să poarte un dialog structurat pentru a înțelege nevoile și constrângerile sectorului privat local și a impulsiona potențialul de care dispune sectorul privat european în materie de investiții și de interacțiune cu întreprinderi din țările partenere. Mai mult, Comisia, în coordonare cu statele membre, va facilita și va sprijini desfășurarea de dialoguri politice favorabile incluziunii între sectorul public și cel privat în țările partenere, cu scopul de a identifica principalele probleme și oportunități. Comisia va întreprinde, de asemenea, măsuri de consolidare a capacităților clar orientate destinate reprezentanților sectorului privat, inclusiv camerelor de comerț, partenerilor sociali, precum și organizațiilor care reprezintă microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii și antreprenorii din rândul femeilor.

3. Îmbunătățirea guvernantei economice, a mediului general de politici și a mediului de afaceri și interacțiunea cu sectorul privat

Planul urmărește și îmbunătățirea mediului de afaceri din țările partenere. În acest scop, acesta va consolida dialogul pe teme de politici economice și sociale între UE și țările partenere în vederea elaborării unor cadre juridice, politici și instituții mai eficace, care promovează stabilitatea economică, investițiile sustenabile și creșterea favorabilă incluziunii. Capacitatea funcționarilor de a analiza evoluțiile economice și de a elabora și a pune în aplicare politici eficace va fi consolidată prin acțiuni de

formare profesională sub formă de cursuri practice axate pe politici, ateliere, proiecte de înfrățire și seminare. Dialogurile politice și strategice cu țările partenere vor fi consolidate pentru a sprijini creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, respectarea drepturilor omului, combaterea corupției, a criminalității organizate și a fluxurilor financiare ilicite, precum și îmbunătățirea relațiilor comerciale cu partenerii UE. Astfel de dialoguri, desfășurate în strânsă coordonare cu instituțiile partenere active în țările în cauză, vor contribui la buna reglementare și la dezvoltarea piețelor din țările partenere, îmbunătățind totodată șansele de angajare și sprijinind dezvoltarea sectorului privat local.

Îmbunătățirea mediului de afaceri și a climatului de investiții în țările partenere va avea efecte benefice atât pentru sectorul privat local, cât și pentru întreprinderile din UE dispuse să investească. Se vor crea mai multe locuri de muncă, iar legăturile economice dintre țările partenere și UE vor fi consolidate, spre beneficiul ambelor părți. PIE completează, astfel, Planul de investiții pentru Europa.

În cadrul angajamentului său în favoarea dezvoltării durabile, UE va exploata pe deplin inițiativele existente în cadrul agendei sale privind energia și al strategiei sale diplomatice în domeniul schimbărilor climatice. Se va urmări, de asemenea, o interacțiune directă cu întreprinderile și asociațiile sectoriale, pentru a încuraja o mai mare implicare a sectorului privat și formularea de soluții bazate pe piață în sectoarele agriculturii durabile, industriei agroalimentare, energiei durabile, infrastructurii și în domeniul social.

III. Etapele următoare

Comisia invită colegiuitorii să trateze cu prioritate aceste propuneri, adoptate astăzi în conformitate cu solicitările Consiliului European din iunie. Parlamentul European și Consiliul sunt invitate să consolideze și să extindă FEIS, precum și să demareze lansarea Planului de investiții externe prin înființarea FEDD, care ar trebui să fie operațional cât mai curând posibil, dar în orice caz nu mai târziu de reuniunea la nivel înalt UE-Africa, prevăzută în prezent pentru toamna anului 2017. Comisia va sprijini Parlamentul European și Consiliul în timpul negocierilor și va continua dialogul cu toate părțile interesate relevante.

Comisia se va baza, de asemenea, pe experiența dobândită prin punerea în aplicare a acestor instrumente, în vederea viitoarelor discuții privind noul cadru financiar multianual.